

Materiały szkoleniowe

INNOWACJE PEDAGOGICZNE W SZKOLE

Materiały opracowała: Pani Joanna Pocięcha

Projektowanie i wdrażanie innowacji pedagogicznych

Uczestnik :

- ☛ Wie czym są innowacje pedagogiczne,
- ☛ Zna rodzaje innowacji pedagogicznych,
- ☛ Potrafi zaplanować innowacje pedagogiczną,
- ☛ Wie jak wdrożyć innowację pedagogiczną w szkole,
- ☛ Potrafi przeprowadzić ewaluację innowacji,
- ☛ Ma świadomość potrzeby wprowadzania innowacji w szkole.

Podstawa prawna

- ☛ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 60).
- ☛ 1 września 2017 r. traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez szkoły i placówki (Dz. U. 2002 r., nr 56, poz. 506 z późn. zm).

Ustawa Prawo oświatowe

- ☛ Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe działalność innowacyjna ma być **integralnym elementem działalności szkoły/placówki**, a poprzez **zniesienie wymogów formalnych**, warunkujących według dotychczas obowiązujących przepisów, realizację innowacji, **wyzwolić kreatywność uczniów i nauczycieli**.
- ☛ W ustawie – Prawo oświatowe **nie określono wymagań formalnych** warunkujących rozpoczęcie działalności innowacyjnej w szkole ani **nie wskazano konieczności zgłaszania innowacji** pedagogicznej kuratorowi oświaty i organowi prowadzącemu

Innowacja w prawie

- ☛ **Zaproponowane w ustawie regulacje prawne dotyczące działalności innowacyjnej określają:**

- konieczność zapewnienia przez system oświaty kształtowania u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych **(art. 1 pkt. 18)**,

- Obowiązek tworzenia przez szkoły i placówki warunków do rozwoju aktywności i kreatywności uczniów **(art. 44 ust. 2 pkt. 3)**, możliwości wspierania nauczycieli , w ramach nadzoru pedagogicznego w realizacji zadań służących poprawie istniejących lub wdrożeniu nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu nowatorskich działań programowych , organizacyjnych lub metodycznych , których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów oraz nauczycieli (art. 55 ust. 1 pkt. 4),

- obowiązek stwarzania przez dyrektora szkoły warunków do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki

(art. 68 ust. 1 pkt. 9),

Zmiany od 1 września 2017 r. polegają na:

- ☛ zniesienie konieczności zgłaszania innowacji pedagogicznej kuratorowi oświaty i organowi prowadzącemu,
- ☛ WAŻNE: Innowacje wymagające dodatkowych środków finansowych muszą być uzgodnione z organem prowadzącym,
- ☛ zniesieniu wymagań formalnych warunkujących rozpoczęcie działalności innowacyjnej.
- ☛ Szkoła będzie samodzielnie podejmowała decyzję, jakie innowacje będzie realizowała, jak je dokumentowała, czy opracuje procedurę wdrażania innowacji itp.
- ☛ Działalność innowacyjna będzie obowiązywała każdego dyrektora i nauczyciela,
- ☛ Działalność innowacyjna prowadzona w szkole będzie przedmiotem nadzoru pedagogicznego:
 - w stosunku do nauczyciela – dyrektor,
 - w stosunku do szkoły – organ sprawujący nadzór pedagogiczny – MKO.

Dlaczego taka zmiana ?

- ☛ Szkoła instytucją:
 - uczącą się
 - samodoskonalącą
 - rozwijającą się
 - poszukującą nowych dróg rozwoju
 - podnoszącą jakość
 - własnej pracy
- **innowacyjną**

Innowacja pedagogiczna

- ☛ „Innowacja pedagogiczna to nowatorskie rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne, mające na celu poprawę jakości pracy szkoły”.

Na czym polega innowacyjność ?

Innowacje pedagogiczne to :

- ☛ Działania odmienne od powszechnie obowiązujących.
- ☛ Zmiany w zakresie tradycyjnego podejścia do procesu edukacji, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego.
- ☛ Działania, których wdrożenie nie zostało przewidziane w istniejącym systemie edukacji oraz uregulowane w obowiązujących przepisach prawa oświatowego.

Kryteria innowacyjności

- **pionierstwo (tworzenie nowych dróg w jakiejś dziedzinie)**
- **prekursorstwo (oryginalność)**
- **odkrywczość,**
- **odejście od stereotypów.**

Rodzaje innowacji pedagogicznej

Trzy rodzaje innowacji pedagogicznych :

- programowe, dotyczą zmian w programach realizowanych w szkole
- organizacyjne dotyczą zmian w organizacji nauczania – uczenia się
- metodyczne dotyczą zmian w procesie nauczania-uczenia się

Innowacje programowe dotyczą zmian w programach realizowanych w szkole

- ☛ poszerzenie programów o nowe treści bez naruszania podstawy programowej,
- ☛ integrowanie nauczania wokół bloków edukacyjnych,
- ☛ modyfikowanie programów nauczania,
- ☛ realizowanie własnego, autorskiego programu nauczania,
- ☛ korelacja między przedmiotami

Innowacje organizacyjne dotyczą zmian w organizacji nauczania – uczenia się

- ☛ zmiana liczby uczniów w klasie,
- ☛ wprowadzenie zmiany czasu trwania lekcji,
- ☛ tworzenie zespołów problemowych w klasie,
- ☛ prowadzenie zajęć z innym specjalistą we współpracy,
- ☛ organizacja pracowni nauczania-uczenia się,
- ☛ współpraca szkoły z innymi instytucjami dydaktyczno – wychowawczymi w zakresie wspierania rozwoju uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
- ☛

Innowacje metodyczne dotyczą zmian w procesie nauczania-uczenia się

- ☛ stosowania nowych metod nauczania-uczenia się,
- ☛ prezentacji materiału,
- ☛ form pracy w dziedzinie wprowadzania, utrwalania lub sprawdzania wiadomości i umiejętności,
- ☛ technik przyspieszonego uczenia się,
- ☛ sposobu prowadzenia ewaluacji efektywności nauczania,
- ☛ kontroli osiągnięć- uczniów.

Rodzaje innowacji ze względu na rodzaj zmian

- ☛ **Przekształcenie** - rozumiane jako rodzaj zmiany innowacyjnej nie będącej jedynie prostym zastąpieniem jednych elementów przez drugie. Przekształcenie obejmuje wyraźnie jakościowe zmiany w obszarze podejmowanych działań.
- ☛ **Poszerzenie** - dotyczy rozszerzenia podejmowanych działań pedagogicznych o to wszystko, co jest niezbędne, a nie musi stanowić wyraźnej nowości.
- ☛ **Uzupełnienie** - to innowacja, która jest zwykle związana z wprowadzeniem czegoś nowego do istniejącego stanu, czy ogółu stosowanych rozwiązań, nie podważając w istotnym stopniu ich podstawowego znaczenia i użyteczności.
- ☛ **Zastąpienie** - to najczęściej stosowany rodzaj zmiany innowacyjnej polegający na zastąpieniu jednego rozwiązania drugim.
- ☛ **Eliminacja** - to rodzaj zmiany innowacyjnej, który wiąże się z wyłączeniem, usuwaniem, wykluczeniem pewnych elementów spośród innych.

Rodzaje innowacji

- ☛ **Dostosowanie** - polega na dostosowaniu, dostrojeniu dotychczasowych działań do postaci, którą można określić jako odpowiednią, adekwatną do aktualnie istniejącego stanu rzeczy.
- ☛ **Wzmocnienie** - polega na umocnieniu działań nowych, by stały się odporniejsze na zniszczenie.
- ☛ **Integracja** - to rodzaj zmiany polegający na wszelkich procesach tworzenia określonych całości z jakichś części. Wiąże się z procesami scalania, czy zespalandia się elementów w nowe całości.

Potrzeba wprowadzania innowacji pedagogicznych

Potrzeba wprowadzenia innowacji wynika z:

- ☛ **twórczego** charakteru pracy nauczycieli,
- ☛ konieczności **przygotowania uczniów** do życia w realnym świecie,
- ☛ **zmienności** rzeczywistości społecznej, kulturowej i konieczności dostosowania się do nowych sytuacji,
- ☛ **oczekiwań** społeczności szkolnej,
- ☛ **celów i zadań** szkoły
- ☛ **prawa** oświatowego,

Cele realizacji innowacji pedagogicznych w szkole

Wprowadzanie zmian wpływających na podnoszenie jakości pracy szkoły w zakresie:

- ☛ doskonalenia warsztatu pracy nauczyciela,
- ☛ wyzwiania inicjatywy,
- ☛ budzenia twórczego niepokoju,
- ☛ twórczego wiązania teorii naukowej z praktyką pedagogiczną.....

Źródła inspiracji innowacyjnej

- ☛ **Niezadowolenie** z rezultatów własnej pracy,
- ☛ **Niedogodności** wynikające z funkcjonowania szkoły lub placówki oświatowej,
- ☛ Narastanie **niepokojących zjawisk** w pracy szkoły/placówki oświatowej,
- ☛ **Oczekiwania odbiorców** usług edukacyjnych i chęć sprostania im,
- ☛ **Aspiracje zawodowe**, dążenie do „mistrzostwa osobistego”,
- ☛ Chęć **dotrzymania kroku**

Co przeszkadza ?

- ☛ **To nie przyniesie efektu.**
- ☛ Może to ładnie wygląda **na papierze**, ale w rzeczywistości...
- ☛ Mamy zbyt **dużo innej pracy**.
- ☛ **Prześpijmy się z tym....** co nagle, to po diable.
- ☛ **Jakoś to do tej pory funkcjonowało** i było dobrze. A w ogóle – kto to wymyślił?
- ☛ Bądźmy realistami, to się u **nas nie sprawdzi**.
- ☛ To na pewno **wymyślił jakiś mądrala** z uniwersytetu, a tu jest samo życie.
- ☛ Zawsze sobie **radziliśmy i bez tych nowości**.
- ☛ **Nikt mnie nie będzie uczył**, co mam robić .

Nauczyciel jako innowator

- ☛ Projektuje i wprowadza w życie **nowe, lepsze rozwiązania**,
- ☛ Jest autorem **procesu twórczego**, którego produktem są innowacje,

- ☛ **Doskonali własną praktykę** wzbogacając ją o nowe rozwiązania, które umożliwiają osiągnięcie wyższych rezultatów dydaktyczno- wychowawczych przyczyniając się tym sposobem do postępu,
- ☛ **Nauczyciel jako twórczy pracownik - twórca jakości pracy, charakteryzuje się refleksyjnością, innowacyjnością i adaptacyjnością.**

Nauczyciel – innowator

- ☛ Zaciekawia/ porywa uczniów,
- ☛ Szuka nowych pomysłów,
- ☛ Doskonali swoją pracę,
- ☛ Wszędzie go pełno,
- ☛ Zadziwia,
- ☛ Jest profesjonalistą,
- ☛ Nie narzeka,
- ☛ Podejmuje wyzwania,

„Mój nauczyciel zawsze potrafił nas zadziwić swoim postępowaniem, które najpierw zaciekawiało a potem wyzwalało chęć działania i poznania tego co nieznanne. Czasem w przyпіtywie buntu udawałem , że nic mnie to nie obchodzi ale ostatecznie i tak przegrywałem. Do dziś go wspominam i wtedy myślę , że miałem szczęście.... „

Do czego dążysz w swojej pracy?

Jestem nauczycielem

- ☛ Moim celem jest
- ☛ Moim marzeniem jest.....
- ☛ Moją mocną stroną jest :.....
- ☛ Wolę pracować (w parach , sam/ sama)
- ☛ Moją mocną stroną jest : dydaktyka, opieka, profilaktyka, wychowanie, znajomość podstawy programowej, metody nauczania, zastosowanie multimediiów

Do czego dążysz w swojej pracy? Wybierz i dokończ zdanie.

- ☛ Chcę zmienić.....
- ☛ Chcę naprawić,
- ☛ Chcę przekształcić.....
- ☛ Chcę poszerzyć
- ☛ Chcę uzupełnić.....
- ☛ Chcę zastąpić
- ☛ Chcę wyeliminować.....
- ☛ Chcę dostosować.....
- ☛ Chcę wzmocnić
- ☛ Chcę zintegrować.....

Cel innowacji

Celem mojej innowacji będzie:

- Uczenie historii poprzez przeżywanie,
- Poszerzanie wiedzy i umiejętności poprzez doświadczenia
- Uczenie empatii poprzez pomoc starszym i opuszczonym,

- Kształcenie u uczniów poczucia odpowiedzialności poprzez stosowanie metod zadaniowych.
- Wdrożenie programu „ Kultura – nie wadzi”
- Nauka gry na gitarze
- Poszukiwanie obiektywem piękna „Małej Ojczyzny”,
- Udzielanie uczniom informacji zwrotnej „ Trzy gwiazdy i jedno życzenie”

Pomysły zgodne z polityką oświatową

- ☛ Wzmocnienie roli wychowania i profilaktyki,
- ☛ Zastąpienie idei integracji przedmiotowej korelacją między przedmiotową,
- ☛ Wzmocnienie roli języka obcego,
- ☛ Wykorzystanie technologii informacyjno- komunikacyjnej,
- ☛ Programowanie,
- ☛ Gra w szachy,
- ☛ Kształcenie dwujęzyczne,
- ☛ Edukacja bezpieczeństwa w tym ratownictwa medycznego,
- ☛ Umiejętność pracy zespołowej,
- ☛ Rozwój czytelnictwa,
- ☛ Wolontariat,
- ☛ Doradztwo zawodowe

Sprecyzowanie celu innowacji

Celem mojej innowacji będzie:

„SMART„ formuła mówiąca, że każdy cel powinien być:

S – Specific (**specyficzny, konkretny**);

M – Measurable (**mierzalny, możliwy do określenia przy pomocy liczb, jednostek, norm, etc.**);

A – Acceptable (**ambitny, akceptowany przez wszystkich, którzy będą dążyć do jego realizacji**);

R – Reliable (**realny, możliwy do osiągnięcia**);

T – Time banded (**określony w czasie**),

Tytuł innowacji

1. Jestem muzykantom konszabelantem - nauka gry na gitarze.
2. Tanecznym krokiem przez Polskę. (zajęcia taneczne)
3. Pracownia symulacyjna.
4. Z gliną za pan brat.
5. Gimnazjalista współtwórcą samorządności w szkole.
6. "Kulturalny gimnazjalista" – mit czy rzeczywistość?
7. Liga Matematyczna
8. Gramy i bawimy się tabliczką mnożenia.
9. Fakultet rekreacyjno-turystyczny dla klasy I gimnazjum
10. Zakątek 2017 - miejsce, w którym każdy jest indywidualnością.

Tytuł innowacji

1. Zdrowo żyć – na topie być!

2. Przemoc jest dla cieniasów.
3. Szach mat – czyli jak grać w szachy.
4. Odwrócona lekcja na historii.
5. Wykorzystam mózg bo wiem że go mam!
6. Lekcje tylko dla odważnych.
7. Zakaz narzekania, czas na działania!
8. Teatr w szkole, czyli orka na ugorze.
9. Problem, problemowi nie równy.

Planowanie innowacji

Dawniej:

opis zasad innowacji, przedstawienie opisu radzie szkoły lub radzie pedagogicznej, wydanie opinii na temat innowacji przez radę szkoły, wyrażenie nauczycieli zgody na udział w innowacji, wyrażenie przez autora/ autorów innowacji pisemnej zgody na jej wprowadzenie jej w szkole, podjęcie uchwały RP w sprawie wprowadzenia innowacji pedagogicznej, przekazanie kuratorowi oświaty i organowi prowadzącemu szkołę uchwały RP wraz z :opisem zasad innowacji, opinią rady szkoły, zgodą autora/autorów na wdrażanie innowacji.

Planowanie innowacji

- ☛ **Dziś od 01 września 2017 r. – procedura uproszczona, działalność wynikająca z celów i zadań szkoły, nastawiona na efekt i podniesienie jakości pracy szkoły, podlegająca nadzorowi pedagogicznemu.**

TECHNIKA PLANOWANIA Z PRZYSZŁOŚCI

Jest techniką prostą i łatwą do stosowania w praktyce. Punktem wyjścia jest stworzenie realistycznej wizji. Następnie należy cofnąć się do teraźniejszości.

Procedura planowania przewiduje następujące etapy:

- ☛ **Stworzenie wizji tego, co chcemy osiągnąć, określonej w formie dokonanej.**
- ☛ **Patrząc z przyszłość, określenie terminów działań, jakie należy wykonać, by uzyskać zamierzone rezultaty.**
- ☛ **Określenie czynności szczegółowych.**
- ☛ **Określenie zasobów niezbędnych do wykonania czynności szczegółowych**

Planowanie z przyszłości: Ocenianie przez słuchanie

Działania: szkoły, indywidualne nauczycieli	Kto jest odpowiedzialny za wykonanie zadania. W jakim terminie	Potrzeby (co jest nam potrzebne) Zasoby (czym dysponujemy)	Dowody (po czym poznamy że zadanie zostało zrealizowane i przyniosło zamierzony efekt)	Kryterium Sukcesu (Co chcemy osiągnąć?, do czego dążymy?)	Cel:

Poznanie techniki oceniania kształtującego	Nauczyciel V- VI 2017	Szkolenie - teoretyczne Warsztaty Pieniądze Koleżankę, która stosuje ocenianie kształtujące	Zaświadczenia	Wiem na czym polega ocenianie kształtujące. Potrafię wdrożyć elementy oceniania kształtującego na własnych lekcjach	Wprowadzenie elementów oceniania kształtującego
Zapoznanie uczniów z ideą oceniania kształtującego					

Cykl Deminga

- ☛ Cykl Deminga – Koło Deminga
- ☛ Wybór celów:
- ☛ Dowody – po czym poznamy ?:
- ☛ Stan początkowy i kryterium sukcesu:
- ☛ Działanie i ich monitorowanie oraz modyfikacja działań:
- ☛ Stan końcowy:
- ☛ Refleksja i powrót do 1:

Cykl Deminga

- ☛ Wybór celów: Promocja szkoły w środowisku lokalnym
- ☛ Dowody – po czym poznamy ?:
(wycinki z gazet, informacje na stronach internetowych, wyniki ankiety)
- ☛ Stan początkowy i kryterium sukcesu:
W środowisku lokalnym nasza szkoła jest mało znana. Mało osób wie jaką dysponujemy kadrą i bazą,
Nasza szkoła jest znana w środowisku lokalnym. Społeczność wie o naszych sukcesach
- ☛ Działanie i ich monitorowanie oraz modyfikacja działań:
(Tu wypisujemy działania jakie podejmiemy, kto będzie odpowiedzialny)
- ☛ Stan końcowy:
(co osiągnęliśmy, co się nam udało.....)
- ☛ Refleksja i powrót do 1:
(co jeszcze musimy zrobić)

Sprawdź

1. Na czym polega innowacyjność ?
2. Czy cel został jasno określony?

3. Czy nazwa innowacji jest ciekawa/ porywająca?
4. Czy innowacja jest realna do wdrożenia w terminie, który obejmuje?
5. Czy zaplanowane zadania pozwolą zrealizować innowację?
6. Co daje uczniowi, nauczycielowi/ nauczycielom, szkole... wdrożenie innowacji?
7. Czy zaplanowałeś ewaluację.

Realizacja innowacji

- Realizuj zgodnie z projektem innowacji,
- Dokumentuj realizację, (nie twórz zbędnej dokumentacji, dokumentuj najprościej)
- Monitoruj przebieg wdrażania,
- Modyfikuj zgodnie z potrzebami

Ewaluacja

Najważniejsze pytania :

- ☛ W jaki sposób wprowadzenie innowacji podwyższyło jakość pracy szkoły?,
- ☛ Jakie efekty przyniosło wprowadzenie innowacji w odniesieniu do uczniów , nauczycieli, rodziców....

Dobre rady

1. Innowacje lepiej wdrażać na małą skalę.
O ile to możliwe, można zacząć od jednej grupy uczniów, pojedynczej klasy lub niewielkich zmian organizacyjnych.
2. Nie szukaj „doskonałych” innowacji .
Zacznij od czegoś prostego , niekoniecznie musisz zmienić system edukacji w Polsce. Patrz na swoje „podwórko”. Zrób krok w przód a będzie to innowacja.
3. Trzeba dokładnie przeanalizować spodziewane następstwa innowacji.
Często rezultaty innowacji pojawiają się dopiero po pewnym czasie.
Pośpiech może spowodować zbyt wczesne wycofanie się z nowego rozwiązania.
4. Innowacja nie od razu „zmieni świat”
Trzeba pamiętać , że my nauczyciele rzadko możemy liczyć na spektakularne sukcesy (cele osiągamy raczej „ małymi kroczkami”)
5. Lepiej przygotuj „plan B” (awaryjny) .
Jeśli nowy pomysł nie przynosi rezultatów, należy zareagować i zmodyfikować działania.
6. Najtrudniej zacząć, jak zawsze.
7. Nie mów, że to bez sensu , bo tego nie wiesz!
8. Niech kiedyś Twój uczeń powie:
„ Mój nauczyciel zawsze potrafił nas zadziwić swoim postępowaniem.....”

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ